

ROGALAND UNGE HØYRES PRINSIPPROGRAM

Rogaland
UNGE HØYRE

Innhold

KAPITTEL 1: INNLEDNING.....	0
MENNESKESYN.....	0
SAMFUNNSSYN	0
SYNET PÅ STATEN	0
KAPITTEL 2: GRENSER FOR POLITIKK.....	1
MAKTSPREDNING OG MINDRETALLSVERN	1
EIENDOMSRETT.....	1
SELVEIERDEMOKRATIET	1
DE SELVDEFINERTE FELLESSKAP.....	2
EN SEKULÆR STAT	2
KULTURLIVET.....	3
EN BEGRENSET OFFENTLIG SEKTOR	3
LIKEVERD OG INKLUDERING.....	5
RESPEKT FOR MANGFOLD	6
KAPITTEL 3: RESPEKT FOR MENNESKEVERDET	6
RETTEN TIL LIV.....	6
INDIVIDETS RETTSVERN	7
KAMP FOR MENNESKERETTIGHETER	7
INTERNASJONAL SOLIDARITET	7
FORSVAR OG BEREDSKAP	8
KLIMA, MILJØ OG ENERGI	8
KAPITTEL 4: FRIHET UNDER ANSVAR	9
SOSIALT ANSVAR.....	9
YTRINGSFRIHET.....	9
FORMYNDERSTATEN.....	10
FRIHET FRA OVERVÅKNING.....	10
RELIGIONSFRIHET OG FRIHET FRA RELIGION.....	10
ØKONOMISK FRIHET.....	11
ET FRITT ARBEIDSMARKED	12
FRIHET I SKOLEN	13
KAPITTEL 5: FORANDRE FOR Å BEVARE	13
RESPEKT FOR GRUNNLOVEN.....	13
BEHOV FOR REFORMER.....	14
DEN KRISTNE KULTURARV.....	14
FORVALTERANSVARET	14

Rogaland Unge Høyres prinsippprogram

Rogaland Unge Høyres formål er å samle all ungdom som vil verne om friheten og arbeide for en liberalkonservativ politikk på alle plan.

Kapittel 1: Innledning

Rogaland Unge Høyre ønsker et samfunn bygget nedenfra og opp, som er basert på tillit til enkeltmennesket, og hvor alle gis størst mulig frihet til å forme egne liv. Man skal gis muligheten til å klare seg selv, uten å måtte være avhengig av det offentlige. Vi ønsker en begrenset stat som sikrer maktspredning og setter tydelige grenser for hva som skal være politikk. Vår politikk skal fremme sosialt ansvar og internasjonal solidaritet.

Menneskesyn

Alle mennesker er født frie og likeverdige, med en ukrenkelig rett til å leve et liv i frihet og trygghet. Fordi alle mennesker er likeverdige, har alle mennesker de samme grunnleggende rettighetene. Dette innebærer også at alle har det samme ansvar for sine handlinger og den samme plikt til å respektere andre menneskers integritet og frihet. Mennesket er hverken godt eller ondt, men grunnleggende ulike. De interessemotsetningene som følger av at alle har ulike mål og forutsetninger, må reguleres. Dette er politikkenes hovedoppgave.

Samfunnssyn

Rogaland Unge Høyre ser på samfunnet som en organisme som må utvikle seg naturlig og ubevisst ut fra sine dype tradisjonelle røtter. Samfunnet er en helhet av religion, historie, politiske institusjoner og alle de følelser som vi kan kalle "folkesjelen". For Rogaland Unge Høyre er det derfor viktig å sikre en sterk rettsstat som ivaretar den enkeltes og mindretallets rettigheter. Det liberale demokrati er selve grunnmuren i vårt samfunn. Det skal sikre allmennviljen, og fremheve folkeflertallets vilje som det avgjørende. Samtidig skal det garantere at grunnleggende rettsstatsprinsipper ikke legitimt kan settes til side av noe flertall.

Synet på staten

For liberalkonservative er tanken på et avansert samfunn uten en stat meningsløs. I et slikt samfunn blir makt over mennesker ikke noe man får, men noe man tar. Staten må til for å beskytte de svake mot de sterke og sikre at våre rettigheter ikke bare eksisterer som abstrakte ideer. Statens mest grunnleggende oppgave er derfor å beskytte lov og orden og sikre landet mot ytre fiender. Det offentlige er en konstruksjon, til forskjell fra eksempelvis familien. De offentlige systemer og ordninger må derfor tilpasses samfunnet og den enkelte, ikke omvendt. Rogaland Unge Høyre ønsker å begrense statens omfang for å sikre maktspredning og mindretallsvern. Det er imidlertid ikke til hinder for at det offentlige tar ansvar for enkelte goder. Noen goder ønsker vi at skal være tilgjengelig for alle, uavhengig av utdanning og sosial bakgrunn.

43 **Kapittel 2: Grenser for politikk**

44

45 Samfunnet består av tre likeverdige deler; det sivile samfunn, markedet og staten. Politikken
46 oppgave er å sørge for balanse og harmoni mellom disse tre delene. Rogaland Unge Høyre mener
47 det er umulig å skape idealsamfunn, men vil skape det beste ut av de muligheter som til enhver
48 tid finnes i samfunnet. Vi kan ikke skille midlene vi benytter oss av fra målet vi skal nå.

49 **Maktspredning og mindretallsvern**

50

51 Omfattende samling av økonomisk, politisk og faktisk makt på få hender, gjør det vanskelig å
52 kontrollere maktutøvelsen, og faren for feilvurderinger blir større enn når makt er spredd. Det er
53 også vanskelig å sørge for at mindretallets rettigheter respekteres dersom makt konsentreres.
54 Derfor må alle få muligheten til å ta del i den uavhengigheten som eiendom gir, og alle må få
55 kjøpe og selge fritt.

- 56 • Rogaland Unge Høyre ønsker å senke skatter og avgifter, og føre en konkurransepolitikk
57 som forhindrer monopoler og maktkonsentrasjon.
- 58 • Rogaland Unge Høyre vil stå opp for enkeltindividets og mindretallets rettigheter og
59 sørge for en transparent offentlig forvaltning.

60 **Eiendomsrett**

61

62 Eiendomsretten er en del av menneskets iboende rettigheter, på lik linje med frihet, sikkerhet og
63 motstand mot undertrykkelse. Eiendomsbesitter har som utgangspunkt full råderett over egen
64 eiendom og Rogaland Unge Høyre er derfor motstandere av enhver form for offentlig
65 prisregulering og lover som påfører den enkelte plikter.

66

- 67 • Rogaland Unge Høyre mener ekspropriasjon kun skal kunne gjennomføres i forbindelse
68 med prosjekter som er absolutt nødvendige. Eiendomsbesitter skal gis full erstatning.
- 69 • Rogaland Unge Høyre er imot all beskatning av eiendom
- 70 • Rogaland Unge Høyre vil oppheve konsesjonsloven og odelsloven og er motstandere av
71 enhver form for boplikt.
- 72 • Liberalisere plan- og bygningsloven og det generelle byggeforbudet i strandsonen.
- 73 • Sikre verneverdig bebyggelse.

74

75 Arveinstituttet er dypt forankret i norsk rett, og er sidestilt med andre ervervs måter som gaver og
76 kjøp. Rogaland Unge Høyre mener det derfor er naturlig å se på arven som noe som rettmessig
77 tilhører arvinger.

78

- 79 • Rogaland Unge Høyre er motstandere av enhver form for arvebeskatning.

80 **Selveierdemokratiet**

81

82 I Norge er det lange tradisjoner for at folk eier boligen sin selv. Disse historiske trekkene har
83 medført at leiemarkedet i Norge er lite, fordi nordmenns ønske om å eie er sterkt. Hele 95 % av

84 alle nordmenn vil i løpet av sitt liv eie egen bolig. Selveierdemokratiet er et grunnleggende
85 prinsipp som bidrar til å motvirke maktkonsentrasjon.

86

- 87 • Rogaland Unge Høyre vil aldri støtte politikk som undergraver muligheten til å eie egen
88 bolig, og er derfor motstandere av boligslett på primærbolig.

89

90 De selvdefinerte fellesskap

91

92 Alle mennesker inngår i en rekke naturlige fellesskap, som er med på å forme vår identitet. Det
93 finnes ikke bare ett fellesskap, men mange. Vi skal selv stå fritt til å definere våre fellesskap uten
94 innblanding fra det offentlige.

95

96 Det er i familien den primære dannelsen som menneske og borger skjer. Her skapes de
97 grunnleggende normer og verdier, som siden blir byggesteiner for det samfunnet vi alle er en del
98 av. Ansvarsfølelse, respekt for andre, toleranse, omsorg og evnen til å være en del av et fellesskap
99 oppstår best i oppveksten og i det daglige samliv med ens nærmeste. Samtidig er det i familien vi
100 lærer om og får mulighet til å videreføre viktige tradisjoner, skikker og verdier. Det er derfor
101 viktig å hegne om familien som det mest sentrale naturlige fellesskap. Gode og trygge familier er
102 grunnlaget for et velfungerende samfunn, og hver enkelt familie bør få friere rammer til selv å
103 bestemme hvordan de vil innrette sitt familieliv.

104

- 105 • Rogaland Unge Høyre ønsker å skape gode rammer for familielivet, uansett hvilken form
106 for familie man er en del av.
- 107 • Rogaland Unge Høyre mener at ekteskapet gir en trygg ramme for samliv, og at
108 ekteskapet er en viktig institusjon i samfunnet.
- 109 • Rogaland Unge Høyre er for en kjønnsnøytral ekteskapslov.

110

111 Større økonomisk frihet for hver enkelt familie vil gjøre det lettere å innrette seg slik det passer
112 familiene best. Likevel er det foreldrene som skal ha hovedansvaret for barnas oppdragelse.

113

- 114 • Rogaland Unge Høyre er skeptiske til alle politiske initiativ som fratrar familien deres
115 frihet.
- 116 • Rogaland Unge Høyre er positive til kontantstøtten
- 117 • Rogaland Unge Høyre er for en egen fedrekvote i foreldrepermisjonen.

118

119 En sekulær stat

120

121 Religiøs overbevisning er et personlig anliggende. Staten skal være en sekulær enhet som ikke
122 favoriserer eller gir fordelaktig støtte til én religion. Staten kan ikke styre deres aktiviteter og
123 utøvelse, såfremt dette ikke strider med norsk lov. Det betyr imidlertid ikke at norske offentlige
124 instanser og velferdstjenester skal være verdi- og religionsnøytrale. Det er helt naturlig at
125 kristendommen fortsatt skal spille en viktig og dominerende rolle. Det offentlige skal ikke være
126 en pådriver for å forandre dette.

- 127 • Rogaland Unge Høyre vil ha en fullstendig adskillelse mellom kirke og stat, og religiøse
128 samfunn skal gis stor grad av autonomi.
- 129 • Rogaland Unge Høyre er mot statlig støtte til tros- og livssynssamfunn.
- 130 • Rogaland Unge Høyre ønsker å erstatte tros- og livssynsstøtten med en frivillig
131 støtteordning hvis en er medlem av et tros- eller livssynssamfunn.
- 132 • Rogaland Unge Høyre mener staten ikke skal være en pådriver for sekularisering av norsk
133 offentlighet.

134 [Kulturlivet](#)

135

136 Kulturlivet er en viktig faktor for samfunnets og enkeltindividers utvikling. For å sikre denne
137 posisjonen, må kulturlivet ha størst mulig frihet fra statlig inngripener. Vi må sørge for at
138 kulturlivet blir mest mulig økonomisk uavhengig og at overføringer til kulturformål ikke baseres
139 på politikeres egen personlige smak.

- 140 • Rogaland Unge Høyre ønsker at kulturlivet skal være mest mulig uavhengig og fritt, og
141 ikke påvirkes av politikernes egne preferanser.

142 Rogaland Unge Høyre mener det er et felles anliggende å holde i hevd den norske kulturarv. Det
143 norske nasjonale fellesskap gir oss identitet og forankring i en verden preget av globalisering og
144 rask utvikling. Dette felles ansvar rekker ut over oss selv og vår egen generasjon.

145 Det er viktig at Norge fører en bevisst språkpolitikk. Vi har et ansvar til å føre språket videre, og
146 ta vare på det gjennom daglig bruk og bevisst kulturell satsing. Språkets utvikling kan imidlertid
147 ikke detaljstyres av det offentlige.

- 148 • Rogaland Unge Høyre mener at dagens praksis med tvungen opplæring i begge
149 målformer gjennom skoleløpet bør avvikles og at det ikke skal være pålagt for offentlige
150 instanser å svare på innbyggernes henvendelser på det skriftspråk som instansen
151 tilskrives.
- 152 • Rogaland Unge Høyre ønsker å tilrettelegge for at elever med samisk tilhørighet lettere
153 skal få språkopplæring i skolen ved hjelp av f.eks. økt bruk av digitale hjelpemidler.

154 [En begrenset offentlig sektor](#)

155

156 Norsk offentlig sektor og byråkrati har vokst ut over egen bæreevne. Dette er til hinder for privat
157 verdiskapning, og fratår enkeltmennesker og familier makt og ansvar over egne liv. Rogaland
158 Unge Høyre vil derfor gjennomføre en kraftig reduksjon av offentlig sektor. Det går et viktig
159 skille mellom de tjenester som staten alene skal ha ansvar for, som følge av maktmonopolet, og
160 de velferdstilbud som staten har påtatt seg ansvar for.

- 161 • Rogaland Unge Høyre mener at staten alene skal ha ansvar for politi, rettsvesen og
162 forsvar.
- 163 • Rogaland Unge Høyre mener at statens oppgaver bør begrenses.
- 164 • Rogaland Unge Høyre mener at statens viktigste oppgave er å sørge for trygghet og frihet
165 for borgerne.

- 166 • Rogaland Unge Høyre mener at staten skal sørge for et universelt velferdstilbud gjennom
167 gratis/skattefinansiert skole og allment tilgjengelige helse- og omsorgstjenester.

168 Rogaland Unge Høyre mener det er den enkelte som har primæransvar for egen velferd. Samtidig
169 er vi tilhengere av en moderat velferdsstat som gir hjelp til selvhjelp. Den skal ikke være alt for
170 alle, men mer for dem som trenger den aller mest. Det er imidlertid et faktum at dagens norske
171 modell ikke er økonomisk bærekraftig og svekker den sosiale ansvarsfølelsen. Dessuten er det
172 flere av statens oppgaver som kan utføres av andre aktører.

- 173 • Rogaland Unge Høyre mener at det er nødvendig å foreta en kritisk gjennomgang av
174 statens velferdsfunksjoner og oppgaver, både med hensyn til utforming og omfang.
- 175 • Rogaland Unge Høyre mener at velferdsstatens bærekraft bør stå sentralt ved alle
176 fremtidige politiske beslutninger og bevilgninger.
- 177 • Rogaland Unge Høyre mener at underskuddsbudsjettering ved låneopptak eller bruk av
178 oljepenger, kun skal forekomme når de økonomiske omstendighetene tilsier at dette er
179 nødvendig
- 180 • Rogaland Unge Høyre vil likebehandle offentlige, private og ideelle aktører innen
181 barnehage, skole, helse, eldreomsorg og andre offentlige tjenester, så lenge de oppfyller
182 strenge krav til kvalitet.
- 183 • Rogaland Unge Høyre vil la private aktører ta utbytte, også i skolen.
- 184 • Rogaland Unge Høyre vil kutte kraftig i antallet ansatte i offentlig sektor.

185 Rogaland Unge Høyre ønsker et stønads- og pensjonssystem som har som hovedformål å sikre
186 den enkelte et minimum. Det er statens oppgave å garantere for en grunnleggende økonomisk
187 sikkerhet for alle som trenger det, men den enkelte må selv ta ansvar for å opprettholde sin
188 levestandard, dersom man havner utenfor arbeidslivet. Det er riktignok viktig å presisere at et
189 slikt system forutsetter at den enkelte får beholde betraktelig mer av sin egen inntekt, slik at man
190 kan velge å sette av penger til perioder man av ulike grunner trenger å være borte fra jobb.

- 191 • Rogaland Unge Høyre vil redusere sykelønnen til 80% og innføre tre karensdager.
192 • Rogaland Unge Høyre vil innføre et flatt pensjonssystem.

193 Å sikre helse- og omsorgshjelp til alle som trenger det er en viktig del av statens oppgaver.
194 Visshet om behandling ved sykdom, uavhengig av inntekt eller andre forhold, er en viktig
195 forutsetning for trygghet. Det er imidlertid den enkelte som har hovedansvar for egen helse.
196 Derfor er det ikke gitt at det offentlige bør ha ansvar for å dekke alle former for helsekostnader.

- 197 • Rogaland Unge Høyre vil øke andelen stykkprisfinansiering for å sikre den enkeltes
198 valgfrihet.

199 Skole og utdanning er forutsetningen for å kunne stå på egne ben og bidra aktivt i arbeids- og
200 samfunnslivet. Et opplyst folk er selve grunnsteinen i demokratiet, og sikrer vår velferd, vekst og
201 grunnleggende verdier. Utdanning må ikke oppfattes i et snevert nytteperspektiv, som
202 utelukkende skal klargjøre en for arbeidslivet. Skolen skal sikre at enhver får grundig kjennskap til
203 vår egen og andres historie, kultur og språk. Utdannelsessystemet skal gi barn og unge muligheter

204 til å utnytte og utvikle deres evner best mulig uavhengig av bakgrunn og økonomiske
205 forutsetninger. Fri og lik adgang til utdanning er derfor en viktig konservativ grunnholdning.

- 206 • Rogaland Unge Høyre vil innføre nasjonalt fritt skolevalg.
- 207 • Rogaland Unge Høyre er motstandere av heldagsskole.
- 208 • Rogaland Unge Høyre ønsker nivådifferentiert undervisning i alle fag.
- 209 • Rogaland Unge Høyre mener gratisprinsippet bør videreføres, men ikke være til hinder
210 for egenbetaling ved frivillige tilbud i skoleregion.
- 211 • Rogaland Unge Høyre vil gi den enkelte skoleeier større frihet til å utforme læreplaner.
- 212 • Rogaland Unge Høyre mener skolen skal legge stor vekt på disiplin.
- 213 • Rogaland Unge Høyre er for vekting av enkeltkarakter ved inntak til videregående skole.
- 214 • Rogaland Unge Høyre mener at man ikke skal være nødt til å få stilt en diagnose som
215 felles «dysleksi» for å få mer og bedre tilrettelagt undervisning.
- 216

217 Likeverd og inkludering

218
219 Alle som bor i Norge skal ha like muligheter til å bidra og delta i fellesskapet, uavhengig av kjønn,
220 etnisk bakgrunn, seksuell orientering og funksjonsnedsettelse. Likestillingspolitikk skal ikke
221 fremme resultatlikhet, men sikre at alle har de samme rettigheter og plikter. Det er statens
222 oppgave å sikre reelle like muligheter, men samtidig må ulikhet og den enkeltes livsvalg
223 respekteres.

- 224 • Rogaland Unge Høyre er motstander av all kvotering og statlige tiltak som gir fordeler
225 eller favoriserer enkelte grupper.

226 En forutsetning for likeverd er frihet fra diskriminering. Rogaland Unge Høyre ønsker et styrket
227 diskrimineringsvern. I den private sfære kan ikke diskrimineringsvernet få anvendelse. Den
228 private sfære er imidlertid ikke det samme som privat eiendom.

- 229 • Rogaland Unge Høyre vil ha et styrket diskrimineringsvern.

230 Globalisering og innvandring gir impulser og kulturelle inntrykk fra hele verden. Dette er
231 grunnleggende positivt. Samtidig er det avgjørende at vi verner om de felles verdier som gjør
232 Norge til et godt land å bo i. Integreringsprosessen skal ikke gjøre alle like og det er ikke en statlig
233 oppgave å fremme kulturell assimilering. Målet skal være at alle bidrar aktivt i det norske
234 fellesskap, respekterer loven, grunnleggende verdier og demokratiet.

- 235 • Rogaland Unge Høyre er grunnleggende positive til innvandring.
- 236 • Rogaland Unge Høyre mener at vellykket integrering er en forutsetning for å ta imot flere
237 innvandrere.
- 238 • Rogaland Unge Høyre mener at Norges felles verdier er viktige i integreringsprosessen.
- 239 • Rogaland Unge Høyre mener at alle asylbarn med midlertidig oppholdstillatelse bør
240 innvilges permanent opphold.

241 Respekt for mangfold

242
243 Alle mennesker er likeverdige, og Rogaland Unge Høyre vil fremme politikk som behandler
244 mennesker deretter. Det betyr at alle skal behandles likt, uavhengig av nasjonalitet, kjønn, alder,
245 religion, etnisk tilhørighet, funksjonsdyktighet eller seksuell legning.

- 246 • Rogaland Unge Høyre vil fjerne lovregler som regulerer kjønnsbalansen i styrer og
- 247 lignende.
- 248 • Rogaland Unge Høyre vil fjerne øvre aldersgrenser i arbeidslivet.
- 249 • Rogaland Unge Høyre er mot en tredje kjønnskategori.
- 250 • Rogaland Unge Høyre er for at homofile skal kunne gi blod.

251 **Kapittel 3: Respekt for menneskeverdet**

252
253 Hvert enkelt menneske har en uendelig verdi og ukrenkelige rettigheter. Et menneske må aldri
254 reduseres til kun et middel for å oppnå noe annet. Alle mennesker er likeverdige uavhengig av
255 alder, prestasjoner, kjønn, seksuell legning, etnisitet, religion eller andre forskjeller mellom
256 mennesker.

257 258 Retten til liv

259
260 Retten til liv er grunnleggende. Rogaland Unge Høyre mener at menneskelivet har en ukrenkelig
261 egenverdi. Enhver har rett til beskyttelse mot å bli fratatt livet og ingen må utsettes for tortur eller
262 annen umenneskelig eller nedverdiggende straff.

- 263 • Rogaland Unge Høyre er imot dødsstraff og tortur.

264 Også retten til frihet er grunnleggende. Retten til frihet bygger på respekten for menneskeverdet.
265 Derfor mener Rogaland Unge Høyre at friheten kun kan begrenses der den kommer i konflikt
266 med, og kan krenke, menneskeverdet.

267 Retten til selvbestemt abort viktig, og Rogaland Unge Høyre ønsker å bevare denne retten. Men
268 lovregler om abort må utformes slik at sortering av menneskelig liv ut i fra barnets egenskaper
269 ikke skal forekomme. Selv om Rogaland Unge Høyre støtter retten til selvbestemt abort, skal
270 ingen tvinges til å utføre inngrep dersom dette strider mot deres ønske eller livssyn.

- 271 • Rogaland Unge Høyre støtter kvinners rett til selvbestemt abort frem til tolvte
- 272 svangerskapsuke.
- 273 • Rogaland Unge Høyre mener at samfunnet har et ansvar for å bidra til at færre skal finne
- 274 det nødvendig å avbryte svangerskapet. Derfor vil vi gi mer støtte og rådgivning til
- 275 kvinner i slike situasjoner.
- 276 • Rogaland Unge Høyre vil fjerne eugenisk indikasjon som selvstendig abortkriterium.
- 277 • Rogaland Unge Høyre vil fjerne den generelle adgangen til fosterreduksjon.
- 278 • Rogaland Unge Høyre vil innføre rett til juridisk abort.

279 Ny teknologi gir samfunnet stadig nye muligheter til å gripe inn i menneskets liv og natur. For
 280 Unge Høyre er det derfor viktig å klargjøre de etiske grenser ved ny teknologi. Vi må legge føre
 281 var-prinsippet til grunn ved utforming av lovverk som skal regulere denne type spørsmål.

- 282 • Rogaland Unge Høyre vil tillate altruistisk surrogati og ha fortsatt forbud mot
- 283 kommersiell surrogati.
- 284 • Rogaland Unge Høyre vil innføre eggdonasjon.
- 285 • Rogaland Unge Høyre mener at barn har en ubestridelig rett til å vite sitt biologiske
- 286 opphav i en alder av 15.

287 Helsevesenets oppgave er å helbrede sykdom, lindre smerte og trøste syke mennesker. Målet må
 288 være at omsorgen ved livets slutt skal lindre smerte og gi den døende trygghet og verdighet. I
 289 enkelte tilfeller er det derimot nødvendig å se at et liv ikke alltid kan reddes. Dersom et sykt
 290 menneske ikke kan lindres, er i ekstrem smerte og ønsker å avslutte livet skal den muligheten
 291 være der.

- 292 • Rogaland Unge Høyre er skeptiske til aktiv dødshjelp, men åpen for faglig vurdering.

293 Individets rettsvern

294
 295 For å verne menneskenes liv, frihet, helse og eiendom, må fellesskapet ha et effektivt politi og
 296 rettsvesen. Politi og rettsvesen må imidlertid behandle mennesker på en verdig måte.

- 297 • Rogaland Unge Høyre vil at det skal være en grense for hvor lenge man kan holdes i
- 298 varetekt, og at varetektsordningen skal være i samsvar med internasjonale konvensjoner.
- 299 • Rogaland Unge Høyre vil sikre at alle får tilgang på god rettshjelp gjennom ordninger
- 300 som fri rettshjelp.

301 Kamp for menneskerettigheter

302
 303 Menneskerettighetene er ukrenkelige og universelle, og Norge skal føre en aktiv utenrikspolitikk
 304 som fremmer disse grunnleggende verdiene. Samtidig må vi vise forståelse for staters ulike
 305 kulturgrunnlag og verdisett. For Rogaland Unge Høyre er det viktig at endringer vokser frem
 306 nedenifra og er forankret i folkeviljen. Respekten for demokrati, menneskerettigheter og
 307 menneskeverd er overordnet. Det betyr at hensynet til nasjonal suverenitet ikke skal hindre det
 308 internasjonale samfunnet i å gripe inn overfor politiske systemer som grovt krenker
 309 grunnleggende menneskerettigheter.

311 Internasjonal solidaritet

312
 313 Rogaland Unge Høyre ønsker medlemskap i internasjonale samarbeidsorganer som bidrar til å
 314 fremme menneskerettigheter og demokrati.

- 315
 316 • Rogaland Unge Høyre er tilhengere av sterk europeisk integrasjon og vil arbeide for et
- 317 norsk EU-medlemskap.

318

319 Norge har et stort ansvar for mennesker på flukt, og mener det er vår plikt å ta imot flyktninger
 320 som ikke kan oppholde seg i sitt opprinnelsesland fordi de blir forfulgt og det er fare for deres
 321 sikkerhet.

322
 323 • Rogaland Unge Høyre vil arbeide for internasjonale systemer for fordeling av flyktninger.

324
 325 Verden blir stadig mer globalisert. Internasjonalisering og frihandel sikrer vekst og velstand for
 326 både høyt og lavt utviklede stater.

327 • Rogaland Unge Høyre ønsker nedbygging av handelsbarrierer og forpliktende
 328 internasjonale samarbeids- og handelsavtaler.

329 • Rogaland Unge Høyre ønsker å bygge ned Norges tollbarrierer og fjerne alle
 330 importbeskyttende tiltak.

331 • Rogaland Unge Høyre vil øke norsk innsats for full åpning av Det indre marked for stater
 332 utenfor EU.

333

334 Forsvar og beredskap

335

336 Norge skal fortsatt være en sterk internasjonal alliansepartner som på det forsvars- og
 337 sikkerhetspolitiske plan er med på å sikre fred, trygghet og stabilitet. Norge skal bidra tungt i
 338 internasjonale operasjoner hvor dette er hensiktsmessig. Verneplikten er derimot
 339 frihetsberøvende og hører ikke hjemme i et liberalt samfunn. Politiet er en sentral del av
 340 tryggheten i hverdagen, og må derfor satses på. Politiet i Norge, i motsetning til andre land, har
 341 stor tillit i befolkningen og det er derfor viktig at politiet ikke bevæpnes på generell basis.

342

343 • Rogaland Unge Høyre mener at NATO er en viktig allianse og at Norge skal stille sterkt i
 344 NATOs operasjoner.

345 • Rogaland Unge Høyre vil at Norge skal oppnå NATOs mål om at 2% av BNP skal gå til
 346 forsvar og beredskap.

347 • Rogaland Unge Høyre ønsker å sikre et helhetlig, moderne og balansert forsvar med
 348 gjensidig forsterkende kapasiteter innen land, sjø- og luftmakt.

349 • Rogaland Unge Høyre er for verneplikten.

350 • Rogaland Unge Høyre er for generell bevæpning av politiet.

351 • Rogaland Unge Høyre vil styrke det norske cyberforsvaret og øke samarbeidet med våre
 352 allierte.

353

354 Klima, miljø og energi

355

356 Klimakrisen er en av vår tids største utfordring og en utfordring Norge ikke kan løse alene.
 357 Grenseløse utfordringer krever grenseløst samarbeid. Det er derfor viktig at Norge forplikter seg
 358 til internasjonalt arbeid for å stoppe økningen av klimagassutslipp. Det må alltid lønne seg for
 359 vanlige folk å velge miljøvennlige alternativer fremfor de alternativer som skader miljøet. Det er
 360 uansett viktig at Norge fremdeles satser på olje- og gassnæringen ettersom verdens etterspørsel

361 på nettopp dette ikke kommer til å synke i nær fremtid og Norge leverer minst utslipp på disse
 362 næringene.

- 363
- 364 • Rogaland Unge Høyre mener Norge skal bidra gjennom forpliktende internasjonale
- 365 klimaavtaler.
- 366 • Rogaland Unge Høyre er for et grønt skattesystem som belønner miljøvennlige valg.
- 367 • Rogaland Unge Høyre er grunnleggende teknologioptimistiske og ønsker mer forskning
- 368 på klima og miljø.
- 369 • Rogaland Unge Høyre mener olje og gass er Norges viktigste eksport og ønsker dermed å
- 370 åpne for nye leteområder, samt åpne for oljeboring i Nordland VI, Nordland VII og
- 371 Troms II.
- 372 • Rogaland Unge Høyre vil styrke forskningen på Thorium og bruken av Thorium som
- 373 energikilde.

374 **Kapittel 4: Frihet under ansvar**

375

376 Alle mennesker er født med iboende frihet. Hver enkelt skal i størst mulig grad ha friheten til å

377 bestemme over sitt eget liv, men det krever også at man påtar seg det ansvaret som nødvendigvis

378 følger med.

379 **Sosialt ansvar**

380

381 Det overordnede ansvaret for de vi har rundt oss ligger ikke hos det offentlige eller hos staten,

382 men i sivilsamfunnet, hos pårørende, familie og venner. Velferdsstatens eksistens visker ikke ut

383 det sosiale ansvaret vi alle sammen har og er født med, og det faktum at vi har en sterk

384 velferdsstat er ikke ensbetydende med å være et velferdssamfunn. Et velferdssamfunn er vi først

385 når borgere flest evner å ta dette ansvaret.

386 **Ytringsfrihet**

387

388 Ytringsfriheten er en grunnleggende rettighet i vårt liberale demokrati. Det har en egenverdi å

389 kunne si, mene og uttrykke hva man vil, men denne retten er også avgjørende forutsetning for

390 demokratiet. Det liberale demokrati er basert på kritikk, og gjennom meningsbrytning og

391 offentlig debatt utstyres velgerne med den kunnskapen som er nødvendig for å kunne foreta

392 opplyste og rasjonelle valg med hensyn til hvem som skal styre staten og hvordan demokratiet

393 skal operere.

394

395 Rogaland Unge Høyre mener at ytringsfriheten som hovedregel skal gjelde absolutt.

396 Innskrenkninger må være nødvendige og proporsjonale.

- 397
- 398 • Rogaland Unge Høyre vil sikre at pressestøtten fordeles på mest mulig uavhengig måte.
- 399

400 Formynderstaten

401
402 Alle har rett til å bestemme over eget liv. Det innebærer også en rett til å ta dårlige valg. Frihet
403 har også en egenverdi, og enhver inngripen som ikke er nødvendig for å opprettholde
404 samfunnsordenen, bør ikke gjennomføres. For at den enkelte skal kunne ta gode valg for seg og
405 sine, må man ha tilgang til informasjon om produkter og tjenester.

- 406
- 407 • Rogaland Unge Høyre vil gjennomføre en frihetsreform der politikerne opphever
 - 408 unødvendige forbud:
 - 409 ○ Det bør bli tillatt med søndagsåpne butikker.
 - 410 ○ Konsum av lovlig rusmidler bør være tillatt i det offentlige rom, så lenge det ikke
 - 411 sjenerer andre.
 - 412 • Rogaland Unge Høyre vil ivareta forbrukermakten ved å liberalisere reklameregelverket,
 - 413 men fortsatt forby reklame på rusmidler som alkohol og tobakk.
 - 414 • Rogaland Unge Høyre er positive til offentlig regulering av tobakk.
 - 415 • Rogaland Unge Høyre vil stille strenge krav til produktinformasjon.
 - 416 • Rogaland Unge Høyre vil offentliggjøre og tilgjengeliggjøre informasjon om alle
 - 417 institusjoner som mottar statlig støtte, eksempelvis statistikk, ventelister og resultater på
 - 418 skoler og sykehus.
 - 419 • Rogaland Unge Høyre vil oppheve sexkjøpsloven og hallikparagrafen.
 - 420 • Rogaland Unge Høyre ønsker å tillate offentlig regulerte bordeller og forby gatesalg av
 - 421 sex.

423 Frihet fra overvåkning

424
425 Teknologisk utvikling gir stadig nye muligheter for overvåking av enkeltmennesker gjennom
426 innsamling av personopplysninger. En viktig oppgave for en liberal rettsstat er å beskytte
427 enkeltmennesker og minoriteter mot overgrep og vilkårlig behandling. Rogaland Unge Høyre vil
428 derfor ha et sterkt personvern. Det er en grunnleggende rett å kunne bevege seg fritt og trygt i
429 det offentlige rom, mens privatsfæren er et rom hvor vi skal kunne gjøre som vi ønsker uten frykt
430 for andres reaksjoner. Retten til privatliv, og personvernet, må sikres i alle deler av samfunnet.
431 Dette skal alltid vektes tungt ved bruk av etterforskningsmetoder, og det skal legges klare føringer
432 til grunn ved bruk av overvåkning.

- 433
- 434 • Rogaland Unge Høyre vil ikke tillate dataavlesning.
 - 435 • Rogaland Unge Høyre vil ikke tillate innsamling av stordata for etterretning.
 - 436 • Rogaland Unge Høyre vil ikke la noen ha rett til å kreve genetisk informasjon om andre
 - 437 utlevert.

439 Religionsfrihet og frihet fra religion

440
441 Alle skal sikres full religionsfrihet og trossamfunn skal fritt kunne etablere seg i landet. Den
442 personlige religiøse overbevisning er utelukkende et privat anliggende. Religionsfriheten gir også

443 familiene rett til å oppdra sine barn etter de normer og skikker som følger med den respektive
444 religion.

445
446 Religionsfrihet innebærer også at man har frihet til å ikke tro. Dette innebærer ikke at religion
447 ikke skal være synlig i det offentlige rom, men at det er et fritt valg å tro eller tilhøre religiøse
448 samfunn. Enhver må sikres reell mulighet til å bryte med religiøse samfunn.

449
450 • Rogaland Unge Høyre vil ikke tillate synlige religiøse symboler på offentlige tjenestemenn
451 i uniform.

452

453 Økonomisk frihet

454
455 En fri markedsøkonomi bidrar til å sikre hovedmålene i Rogaland Unge Høyres politikk. Ved å
456 arbeide for en mest mulig fri økonomi, støtter man opp om viktige verdier som valgfrihet og
457 ansvar. Markedet stiller krav til mennesker og oppmuntrer den enkelte til å ta ansvar for egen
458 situasjon, til økt innsats og bedret materiell velferd. Samfunnets langsiktige stabilitet er avhengig
459 av et fritt og åpent marked, men avhengigheten er gjensidig. Et åpent marked er likeså avhengig
460 av stabile samfunnsinstitusjoner og en liberal rettsstat som verner eiendomsretten og sikrer likhet
461 for loven.

462
463 Staten skal føre en næringspolitikk som gir stabile rammebetingelser og like konkurransevilkår.
464 Konkurransen er et grunnleggende positivt virkemiddel. Aktører blir tvunget til å være mer
465 innovative, mer effektive og utnytte ressursene bedre.

466
467 • Rogaland Unge Høyre ønsker færrest mulig reguleringer i næringslivet. Et liberalisert
468 næringsliv gir rom for vekst og verdiskapning.
469 • Enkelte næringer skal kunne subsidieres dersom nødvendig.

470
471 Rogaland Unge Høyre er motstandere av statlige monopoler og mener det offentlige skal selge
472 seg ned i kommersielle selskaper. Dette fører til en svekkelse av det private eierskapet og en
473 uheldig maktkonsentrasjon der det private næringslivet blir avhengige av politikernes godvilje.

474
475 • Rogaland Unge Høyre mener at statlig eierskap ikke er et mål i seg selv, og derfor bør
476 begrenses.
477 • Rogaland Unge Høyre forventer at staten forvalter sitt eierskap på en aktiv måte.
478 • Rogaland Unge Høyre mener det må føres en aktiv konkurransepolitikk som sikrer spredt
479 eierskap og forhindrer monopolsituasjoner. Dette vil gi forbrukerne mer valgfrihet.
480 • Rogaland Unge Høyre mener at norsk næringsliv, bør gjøres mest mulig uavhengig av
481 direkte og indirekte subsidier fra det offentlige da dette virker konkurransevridende.

482
483 Staten krever inn skatt for å finansiere bestemte oppgaver for fellesskapet. Rogaland Unge Høyre
484 ser på skatt som et nødvendig onde. Det er derfor politikernes plikt å bruke skatteinntektene på
485 en mest mulig effektiv måte. Det fordrer streng budsjett disiplin. Lav skatt stimulerer til vekst og
486 gjør det enklere å skape arbeidsplasser. Det gir også den enkelte og familiene økt handlefrihet og

487 muligheter til å sikre egen velferd.

- 488 • Rogaland Unge Høyre mener Norge bør ha et lavt skattenivå.
- 489 • Rogaland Unge Høyre mener at skattenivået bør være så lavt som mulig gitt økonomiske
- 490 omstendigheter.
- 491 • Rogaland Unge Høyre ønsker et høyt bunnfradrag.
- 492 • Rogaland Unge Høyre mener at skattesystemets oppgave er å sørge for tilstrekkelige
- 493 inntekter til staten, og skal ikke brukes som et fordelingspolitisk verktøy i seg selv.
- 494 • Rogaland Unge Høyre ønsker en progressiv skattemodell.
- 495 • Rogaland Unge Høyre ønsker å avvikle formueskatten.

496 I enkelte tilfeller kan produksjon og omsetning i markedet ha samfunnsmessige kostnader som
 497 ikke er innarbeidet i de priser som virker i markedet. Dette skaper en indirekte subsidiering av
 498 enkelte typer produksjon fra samfunnets side. I slike tilfeller mener Rogaland Unge Høyre at det
 499 er nødvendig at staten griper inn med virkemidler for å sikre at de reelle samfunnskostnader
 500 legges til grunn i markedet, eksempelvis økte skatter på miljø- og helseskadelig aktivitet. Slike
 501 inngripener må være nødvendige og proporsjonale og så langt som mulig skje gjennom
 502 markedsmekanismer og ikke gjennom direkte reguleringer.

- 503 • Rogaland Unge Høyre ønsker å foreta en endring av skattesystemet, hvor skatte- og
- 504 avgiftsbelagte miljø- og helseskadende aktiviteter og produkter i så stor grad som mulig
- 505 erstatter skatt på inntekt, formue og arbeidskraft.

506 [Et fritt arbeidsmarked](#)

507
 508 Mennesket har rett til å disponere sin egen arbeidskraft. Staten skal legge til rette for et effektivt
 509 og fleksibelt arbeidsmarked, slik at flest mulig mennesker får mulighet til å skaffe seg en inntekt
 510 gjennom egen arbeidsinnsats. Som ellers i markedet, vil også arbeidsmarkedet fungere best når
 511 det får operere så fritt som mulig. Mobilitet er en forutsetning for et velfungerende
 512 arbeidsmarked.

- 513 • Rogaland Unge Høyre vil modernisere arbeidsmiljøloven.
- 514 • Rogaland Unge Høyre vil ta vare på dagens stillingsvern.
- 515 • Rogaland Unge Høyre mener at heltidsstillinger bør være hovedregelen, men mener det i
- 516 visse tilfeller skal være adgang til å ansette midlertidig.
- 517 • Rogaland Unge Høyre mener at alle bør få mulighet til å stå i arbeid så lenge de ønsker og
- 518 har mulighet, og ønsker derfor ingen generell øvre aldersgrense i arbeidslivet.

519 Det felles europeiske arbeidsmarkedet gir norsk næringsliv bedre tilgang på arbeidskraft og er
 520 grunnleggende positivt.

- 521 • Rogaland Unge Høyre vil styrke Schengen-samarbeidet og sikre den frie flyt av varer,
- 522 tjenester, kapital og arbeidskraft.
- 523 • Rogaland Unge Høyre mener at det alltid skal være norske arbeids- og lønnsvilkår som
- 524 gjelder i Norge og i norske farvann.

525 Rogaland Unge Høyre ønsker å verne om trepartsmodellen, hvor det er arbeidsmarkedets parter
 526 som selv regulerer arbeidsforhold og lønnsvilkår. Samtidig må vi sikre at medlemskap i
 527 arbeidstaker- og giverforeninger er et reelt fritt valg ved å fjerne de økonomiske fordeler dette gir.
 528 Først da er organisasjons- og avtalefriheten er fullt ut forenlig med denne modellen.

529

530 • Rogaland Unge Høyre støtter trepartsmodellen under gitte forutsetninger.

531 • Rogaland Unge Høyre vil fjerne fagforeningsfradraget.

532 Frihet i skolen

533

534 Skolen er en viktig samfunnsinstitusjon for barn og ungdommer. Ettersom alle elever er ulike, er
 535 det viktig at elevene har valgfrihet i skolehverdagen. Det bør være en helt grunnleggende rettighet
 536 å få velge hvilken skole man skal gå på.

537

538 • Rogaland Unge Høyre vil gi alle elever rett til fritt skolevalg i fylket og på tvers av
 539 fylkesgrenser.

540 **Kapittel 5: Forandre for å bevare**

541

542 Som liberalkonservative søker Rogaland Unge Høyre å bevare, ikke nødvendigvis de konkrete
 543 ordninger som til enhver tid eksisterer, men noen grunnleggende trekk, verdier og tradisjoner
 544 som gjennom århundrene har formet fellesskapet. Vi vil hegne om de samfunnsinstitusjoner og
 545 den kultur som tilsammen utgjør det norske fellesskap. Endringer må være forankret i folkeviljen.

546

547 Respekt for grunnloven

548

549 Grunnloven er fundamentet for vårt land og demokrati. Det er Grunnloven som sikrer
 550 nordmenn grunnleggende rettigheter og beskytter dem mot overgrep fra statsmakten. Endring av
 551 disse grunnleggende forhold, innebærer også en endring av utgangspunktet for vårt lands
 552 kontinuitet og den sikkerheten for borgerne dette innebærer. Grunnloven av 1814 har i tillegg en
 553 meget sterk symbolsk effekt. Forandring av denne bør derfor kun skje hvor det er nødvendig av
 554 praktiske årsaker. Rogaland Unge Høyre er videre sterke motstandere av grunnlovfesting av
 555 rettigheter, da dette utvanner dens karakter som lov av høyere rang.

556

557 Rogaland Unge Høyre ønsker å bevare et sterkt konstitusjonelt monarki som utgangspunktet for
 558 det norske folkestyre. Kongehuset representerer en enestående historisk kontinuitet,
 559 som binder det nåværende samfunnet sammen med vår felles historie. Det norske kongehus
 560 nyter i dag stor tillit i det norske folk, og har en viktig samlende, symbolsk funksjon. På tross av
 561 at Kongen ikke er demokratisk valgt, nyter monarkiet stor demokratisk legitimitet. Derfor er et
 562 folkelig forankret konstitusjonelt monarki den statsform Rogaland Unge Høyre legger til grunn
 563 for styre av Norge.

564

565 • Rogaland Unge Høyre er for å bevare monarkiet som statsform i Norge.

566

567 Behov for reformer

568
569 Samfunnet er i kontinuerlig utvikling. For å bevare den kultur og det gode tjenestetilbud vi nyter i
570 Norge, mener Rogaland Unge Høyre det derfor alltid vil være behov for reformer. Vi er
571 tilhengere av strukturreformer som søker å bevare de positive sider av samfunnet.

- 572
- 573 • Rogaland Unge Høyre vil utvikle fylkeskommunen.
- 574 • Rogaland Unge Høyre vil gjennomføre en helhetlig kommunereform, og om nødvendig
- 575 slå sammen kommuner med tvang.
- 576

577 Den kristne kulturarv

578
579 Kristne verdier preger det norske samfunn og den norske kultur i så stor grad at man ikke kan
580 tenke seg et Norge uten den innflytelsen som 1000 års påvirkning fra kirken har bidratt til.
581 Gjennom en fast forankring i vår egen kristne kultur, får vi bedre muligheter til å vise åpenhet
582 overfor mennesker med en annen kulturell eller religiøs bakgrunn.

- 583
- 584 • Rogaland Unge Høyre vil at kristendommen fortsatt skal spille en dominerende rolle i
- 585 religionsfaget.
- 586 • Rogaland Unge Høyre mener det offentlige ikke skal stå i veien for gjennomføring av
- 587 skolegudstjenester eller lignende arrangementer.
- 588

589 Forvalteransvaret

590
591 Rogaland Unge Høyre mener at både stat og sivilsamfunn har et ansvar for at vi etterlater den
592 jorden og det samfunnet vi mottok fra våre forfedre i minst like god stand til våre etterkommere.
593 Dette forvalteransvaret innebærer at summen av materielle goder, menneskelige ressurser,
594 naturressurser, klima og miljø må være minst like høy som da vi kom til verden. Men
595 forvalteransvaret har også gitt oss mennesker rett til å utnytte de ressurser som finnes på en
596 bærekraftig måte.

597
598 Klimakrisen er vår tids største utfordring. Balanse mellom bruk og fornyelse av jordens ressurser,
599 er nødvendig for at jorden og menneskeheten skal overleve. Produksjon og vekst er avgjørende
600 for dagens velferd. Bærekraftig produksjon og forbruk er imidlertid enda viktigere for å sikre
601 velferd også i fremtiden. Løsningen er ikke å produsere mindre, men i å produsere annerledes.
602 Økt bærekraftig vekst er forutsetningen for å kunne oppnå nullutslippssamfunnet.

- 603
- 604 • Rogaland Unge Høyre vil være pådrivere for internasjonale forpliktende avtaler som
- 605 reduserer de samlede klimagassutslippene.
- 606 • Rogaland Unge Høyre mener at Norge bør ta et større ansvar for å sikre Europas tilgang
- 607 på fornybare kraftkilder.
- 608

609 Mange steder er naturen under press, og mangfoldet i dyre- og plantelivet minkende. Staten må
610 derfor sette noen ytre rammer for borgernes livsførsel.

- 611 • Rogaland Unge Høyre vil være pådrivere for økt vern av særlig truede økosystemer og
612 uberørt natur, og ønsker at flere områder får status som naturreservat og nasjonalparker,
613 både nasjonalt og internasjonalt.
- 614 • Rogaland Unge Høyre mener at varig vern og betydelig rådighetsinnskrenkning av privat
615 eiendom skal utløse erstatningsplikt for staten, på lik linje med ekspropriasjon.
- 616 • Rogaland Unge Høyre vil legge til rette for at pelsdyrbønder skal lettere kunne omstille
617 seg til andre næringer.

618

619 Norge besitter en uvurderlig materiell kulturarv det er vår felles oppgave å ta vare på. Dette
620 innbefatter bygningsmiljøer, viktige enkeltstående bygg og kulturlandskap. Det er vår felles
621 oppgave å ivareta dette gjennom aktivt bruk.

Benjamin Aarsland Erikstad
Prinsippprogramkomitéens leder

Anne Marie Lund
Medlem av Prinsippprogramkomitéen

Kristine Johannessen
Medlem av Prinsippprogramkomitéen